

Pro informaci – prosím vraťte mi dopis. M.^a

Drahý pane profesore!

11. dubna t[ohoto] r[oku] svolala naše národní strana slovenské předáky do Martina na poradě, na níž měl býti určen postup při nastávajících volbách a pak organizace strany. Byl jsem také přítomen poradě.- Strana vystoupí aktivně, bude kandidovat v 7 – 8 okresech své kandidátky, jinde postaví *sčítací* kandidátky.- Předmětem organizace byl na archu obsažený náčrtek, co by měli Slováci dělat na poli: „politickém, církeвно-školském, národohospodářském, literárním a společenském“. Ten náčrtek udělal p. Halaša a byli naši lidé úplně spokojeni s tím, že to je program.

Povídal jsem jim, že to nic není, že je konečně nutno, aby si udělali pevný program, takový jenž by obsahoval aspoň zásady v hlavních rysech. Nemohli tomu rozumět ani takové hlavy jako k[u] př[íkladu] p. Ďaxner z Tisovca.

I pak slíbil jsem, že jim dám poslat program české strany lidové, aby měli aspoň nějaký vzor.

Byl jsem poprvé na poradě naší strany národní – a přesvědčil jsem na vlastní oči, že dosud takové strany nebylo, že nebylo jednoty ani v nejelementárnějších bodech taktiky a zásad, myšlení: tak se mstí nečinnost a bázeň před myšlením. Dle toho, kdo lépe dovedl mezi tou společností hubou mlátit, ten získával mínění na svou stranu.

My ružomberští, myslím, byli jsme nejsvornější na poradě a přijali všechny naše návrhy a také to bude jediné co pozitivního vyjde z té poradě:

1.) Založit krejcarový denník pro lid a sice politický, (s kaucí).¹ Pietor se nabídl, že on *po čas* voleb vydá Nár[odnie] noviny denně za krejcar. Ale jsem mu za to posvítil: maďaróni také celou silou mámí lid *po čas* voleb, *po* volbách nechají ho na holičkách. Tak chcete i Vy?

2.) Napsat nejvzdělanějšími lidmi a dle možnosti odborníky program rámcový.

3.) Zabránit, aby Hurban² nenadával v úvodnicích Nár[odních] novin, ale umí-li, ať poučuje a slušně píše.

Do Martina byv povolán písemně, šel jsem s tím úmyslem, že se mlčky účastním poradě, jako divák. Vida však že zde není ničeho pevného, že není zásad, není organizace, disciplíny a dosti povrchnosti – účastnil jsem se pak činně všech jednání.

Ač dnes nadávají Vám i nám, doufám že o krátký čas přijmou naše zásady i proti své vůli právě tak, jak se děje u Vás v Čechách s ostatními stranami. Už o této poradě řekli: išlo to pod pečatou hlasistov. Ač byl jsem pouze sám, co jsem se účastnil jednání. A nebyti kliky redakce Nár[odních] novin a ještě několik farářů – dnes by hlasisté neměli odporu v ničem. Je to i smutné i povzbuzující k další činnosti.

Budete-li v redakci Času, prosím Vás račte laskavě říci, aby zaslali na adresu a účet p. *Andreje Halašu*, advokáta v T[určanském] Sv[atém] Martině 47 exemplářů *Rámcového programu české str[any] lidové*. A po *jednom* exempláři:

1.) Rudolfovi Krupcovi statkáru

Trenčín – Visnyó^b

2.) Dr. Samo Daxner advokát *Tiszolcz*^c

Děkuju Vám předem za ochotu a srdečně Vás pozdravuju i celou rodinu

Váš oddaný

Šrobár.

Lipt[ovský] Ruž[omberok] dne 13. dubna 1901

DOPIŠ

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor–I–31, k. 691. Originál, rukopis.

Publikováno též v JIRÁSEK, J. Z korešpondencie predstaviteľov českého a slovenského národného hnutia na prelome 19. a 20. storočia. In *Historický časopis* 17 (1969), č. 3, s. 429–430.

a – Připsáno tužkou Masarykovou rukou – dopis byl zřejmě někomu pro informaci zapůjčen.

b – Višňové.

c – Tisovec.

1 – Vydávání politických novin bylo v Uhrách vázáno na složení poměrně vysoké kauce, ze které se platily případné pokuty za tiskové přestupky.

2 – Svetozár Huran Vajanský.

D. Makovický T. G. Masarykovi
Žilina, 25. dubna 1901

/47

Žilina 25/IV 1901

Prosím poslat tento list do Londýna.

Vysokoctený pane profesor!

Prepáčte mi, že vám tak neskoro odpovedám. Hanbím sa za toľké odkladanie. Avšak tieto dva týždne som prežil vo veľkom rozrušení. V blízkej V[el'kej] Bytči dokonáva na suchoty bratranec a tu v Žiline leží chorý otec, pred 10 dňami ho postihla slabá apoplúia (paralysis jednej strany jazyka, motorická afázia, slabá parézaa pr[avej] ruky a mechúra, konečníka). Od 4 dní sa zotavuje a sice neobyčajne chytro, 78 ročný stavec! Dúfame, že nám ešte požíje a snád' vyzdravie.